

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Wodzisławiu

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 43 sołectwa, w których mieszka 7 091 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pani Bożena Szczypiór.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu został utworzony na mocy Uchwały Nr X/40/90 Gminnej Rady Narodowej w Wodzisławiu z dnia 9 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu”. Ośrodek posiada własny REGON 292367174 i NIP 656-20-50-466.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej jest Pani Justyna Żelichowska.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut przyjęty Uchwałą Nr XVI/107/2016 Rady Gminy Wodzisław z dnia 31 marca 2016 r. Zmiany do Statutu wprowadzone Uchwałą Nr XXVI/181/2017 Rady Gminy Wodzisław z dnia 24 lutego 2017 r.
- 2) Regulamin Organizacyjny przyjęty Zarządzeniem Nr 9/2018 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu z dnia 29 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu.
- 3) Uchwałą Nr XL/307/2014 Rady Gminy Wodzisław z dnia 24 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.
- 4) Uchwałą Nr XL/306/2014 Rady Gminy Wodzisław z dnia 24 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.
- 5) Uchwałą Nr XLIX/352/2014 Rady Gminy Wodzisław z dnia 24 października 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłatności jak również trybu ich pobierania.

Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny

Helena Kwapisz

Ri Kx
B

- 6) Zarządzenie Nr 73/2017 Wójta Gminy Wodzisław z dnia 31 października 2017 r. w sprawie: upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych oraz z zakresu pomocy społecznej.
- 7) Zarządzenie Nr 45/2018 Wójta Gminy Wodzisław z dnia 11 maja 2018 r. w sprawie upoważnienia pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu do wydawania decyzji administracyjnych.
- 8) Uchwałę Nr XXXVIII/266/2018 Rady Gminy Wodzisław z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 673/2018 z dnia 11 października 2018 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Bogumiłę Niziołek
2. Katarzyna Wach - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 674/2018 z dnia 11 października 2018 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Bogumiłę Niziołek.
3. Barbara Nowak - Kierownik Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 675/2018 z dnia 11 października 2018 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Bogumiłę Niziołek.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu* pod poz. Nr 7.

Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny

Helena Kwapisz

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 15 – 16 października 2018 r.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do dnia kontroli.

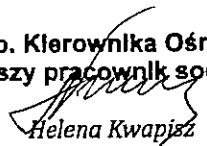
Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

W Statucie Ośrodka znajdują się obecnie nieaktualne publikatory aktów prawnych, na podstawie których działa Ośrodek – które należy uaktualnić w momencie uchwalania nowego tekstu Statutu. Ponadto w § 4 pkt 2 ppkt 7) Statutu przytoczono niewłaściwą podstawę prawną realizowanego zadania – jest: „na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia”, a powinno być: „na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu mieści się w budynku Urzędu Gminy przy ulicy Krakowskiej 6, tel. 41 380-61-17. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że Ośrodek znajduje się na parterze budynku, posiada odrębne wejście i zajmuje 4 pomieszczenia, które są wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Kierownik OPS i księgowa zajmują pokoje jednoosobowe, pracownicy ds. świadczeń rodzinnych i wychowawczych zajmują osobny pokój, w jednym pokoju pracuje 4 pracowników socjalnych oraz asystent rodziny. Należy zatem stwierdzić, że warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność (Załącznik Nr 1 – Protokół oględzin siedziby OPS w Wodzisławiu).

Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny

Helena Kwapiś

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Banku Spółdzielczego w Wodzisławiu.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Załącznik Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Wodzisławiu w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było na pełny etat 5 pracowników, tj.: kierownik, 3 starszych pracowników socjalnych i 1 pracownik socjalny. Na umowę-zlecenie zatrudnione były 3 opiekunki środowiskowe oraz 2 osoby świadczące specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi: psycholog i pedagog.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik Ośrodka posiada odpowiedni staż pracy i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku oraz zgodnie z art. 122 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej – specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni oraz osoby świadczące specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

liczba mieszkańców gminy/liczba pracowników socjalnych

7 091/4 = 1 773 osoby

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. W Ośrodku zatrudnionych jest 4 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu prac, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 773 osób.

**Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny**

Helena Kwapisz

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018, poz. 1508 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2018 r. do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 27 osób, w tym 24 to osoby samotne. Za 26 osób Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

OPS.8210.Zs.000007.2018; OPS.8210.Zs.000018.2016; OPS.8210.Zs.000011.2016;
OPS.8210.Zs.000006.2018; OPS.8210.Zs.000015.2016; OPS.8210.Zs.000042.2015;
OPS.8210.Zs.000009.2018; OPS.Zs.5100.000012.2018; OPS.8210.Zs.000032.2015;
OPS.8210.Zs.000005.2017.

Skontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Akty prawne posiadały aktualne publikatory. We wszystkich decyzjach powoływano się na upoważnienie Wójta dla Kierownika lub pracownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

Stwierdzono, że w podstawie prawnej sprawdzonych decyzji wydanych przed 2018 r. widnieje ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a w postanowieniu – informacja o odprowadzaniu przez Ośrodek składki zdrowotnej. W związku z tym, że odprowadzanie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały i niezasadnym jest przywoływanie ww. ustawy – w decyzjach wydanych w 2018 r. Ośrodek w podstawie

**Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny**

Helena Kwapiś

prawnej nie wpisywał przedmiotowej ustawy, a informację o odprowadzaniu składki zdrowotnej umieszczono pod podpisem osoby wydającej decyzję.

Decyzjom, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., w postanowieniu i uzasadnieniu informowano osoby zainteresowane o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia i okres, na jaki zostało ono przyznane, sposób i termin wypłaty zasiłku.

Decyzje o przyznaniu pomocy odbierane były osobiście przez osoby zainteresowane.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji, a w decyzjach wydanych po wejściu w życie zmian do ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego (VI 2017 r.) informowano o prawie do zrzeczenia się odwołania wobec organu, który wydał decyzję i skutkach tego zrzeczenia.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

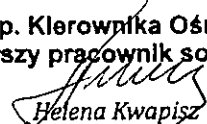
Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, że Ośrodek w 2018 roku pomocą okresową objął 11 osób. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.5211.Ro.000010.2018; OPS.5211.Ro.000003.2018; OPS.5211.Ro.000004.2018;
OPS.5211.Ro.000005.2018; OPS.5211.Ro.000008.2018; OPS.Zo.5101.000013.2018;
OPS.Zo.5101.000012.2018; OPS.5211.Ro.000009.2018; OPS.5211.Ro.000007.2018;
OPS.5211.Ro.000001.2018.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia z zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z PUP, zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wydanych na pomoc okresową przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego,

Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny

Helena Kwapisz

rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta dla Kierownika lub pracownika OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach. Powyższe akty prawne przytoczono z aktualnymi publikatorami.

Decyzjom zrealizowanym przed ich uprawomocnieniem, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. oraz informując o tym fakcie osoby zainteresowane w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości udzielonej pomocy, powodzie jej przyznania i okresie na jaki pomoc została udzielona oraz podawano sposób i termin wypłaty zasiłku.

Pouczenie skontrolowanych decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i jego skutkach.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

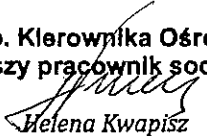
Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, że w roku 2018 pomocą w formie posiłku objęto 128 osób z 71 rodzin, w tym w szkole – 126 dzieci z 69 rodzin. Wsparcia w postaci świadczeń pieniężnych udzielono 174 osobom z 66 rodzin, a świadczeń rzeczowych – 43 osobom z 21 rodzin.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Wodzisław:

Lp	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów w 2018 r.	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Samorządowa Szkoła Podstawowa w Wodzisławiu	18	2,00 zł	Gorące danie
2.	Szkoła Podstawowa w Mierzawie	6	2,00 zł	Gorące danie

Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny

Helena Kwapiś

3.	Szkoła Podstawowa w Niegosławicach	7	2,00 zł	Gorące danie
4.	Samorządowa Szkoła Podstawowa w Brześciach	19	2,00 zł	Gorące danie
5.	Szkoła Podstawowa w Piotrkowicach	13	2,00 zł	Gorące danie
6.	Samorządowa Szkoła Podstawowa w Lubczy	24	2,00 zł	Gorące danie
7.	Przedszkole Samorządowe w Wodzisławiu	5	4,00 zł	Pełny obiad

Poza terenem Gminy dożywianie dzieci odbywa się w 5 placówkach. Koszt za 1 posiłek waha się od 1,20 zł do 7 zł

We wszystkich szkołach na terenie gminy dzieci i młodzież otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców, dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS.8223.Rcp.000061.2018; OPS.8223.Rcp.000056.2018; OPS.Pc.5113.000168.2018;
OPS.Pc.5113.000144.2018; OPS.8223.Rcp.000116.2018; OPS.Pc.5113.000163.2018;
OPS.8223.Rcp.000037.2018; OPS.Pc.5113.000137.2018; OPS.8223.Rcp.000001.2018;
OPS.8223.Rcp.000002.2018

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców, dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.Pp.5113.000092.2018; OPS.Pp.5113.000081.2018; OPS.Pp.5113.000113.2018;
OPS.8223.Rd.000050.2018; OPS.Pp.5113.000110.2018; OPS.Pp.5113.000082.2018;
OPS.Pp.5113.000084.2018; OPS.Pp.5113.000083.2018; OPS.Pp.5113.000068.2018;
OPS.Pp.5113.000007.2018.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Wszystkie dokumenty poświadczające sytuację rodziny lub osoby, były opatrzone zapisem „za zgodność z oryginałem”.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o aktualne przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń

Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny

Helena Kwapisz

12 25

pieniężnych z pomocy społecznej. W podstawie prawnej widniało również upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika lub pracownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, Uchwała Rady Gminy dotycząca podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do nieodpłatnej pomocy i Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. – podano nieaktualny publikator.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, liczbę dni w tygodniu, typ posiłku, kto jest realizatorem dożywiania oraz informację o cenie jednostkowej posiłku.

W decyzjach przyznających posiłek oraz zasiłek celowy na zakup posiłku, których realizacja następowała przed terminem ich uprawomocnienia się, w podstawie prawnej przywoływano art. 108 k.p.a. i prawidłowo powoływano się na niego w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

W pouczeniu skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia się.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

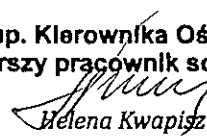
Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Wodzisławiu przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału itp. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach, niepodlegających zwrotowi specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

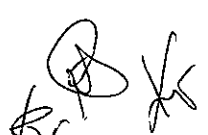
Z informacji uzyskanej od Kierownika OPS wynika, że w roku 2018 OPS udzielił 90 osobom zasiłków celowych, w tym 21 osobom – specjalnych zasiłków celowych.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta klientów, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

zasiłki celowe:

OPS.8212.Rc.000049.2018; OPS.8212.Rc.000023.2018; OPS.8212.Rc.000018.2018;
OPS.8212.Rc.000060.2018; OPS.8212.Rc.000024.2018; OPS.8212.Rc.000046.2018;
OPS.8212.Rc.000019.2018; OPS.8212.Rc.000014.2018; OPS.8212.Rc.000064.2018;

Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny

Helena Kwapiś

specjalne zasiłki celowe:

OPS.8212.Rcs.000054.2018; OPS.8212.Rc.000012.2018; OPS.Zc.5102.000061.2018;
OPS.Zc.5102.000062.2018; OPS.Zc.5102.000070.2018; OPS.8212.Rcs.000009.2018;
OPS.8212.Rc.000037.2018; OPS.8212.Rcs.000025.2018; OPS.Zc.5102.000059.2018;
OPS.Zc.5102.000063.2018.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny m.in. odcinki rent lub emerytur, zaświadczenia lekarskie, karty informacyjne ze szpitala, faktury za zakup leków, oświadczenia klientów o dochodach, zaświadczenia z PUP.

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnych zasiłków celowych, przyznawana była w oparciu o aktualne przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przywołano również upoważnienie Wójta dla Kierownika lub pracownika OPS do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

W postanowieniu skontrolowanych decyzji określano, na jaki cel pomoc została przyznana, na jaki miesiąc, w jakiej kwocie oraz sposób i termin wypłaty świadczenia.

Decyzjom, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., a w postanowieniu i uzasadnieniu informując osoby zainteresowane o nadaniu rygoru.

W pouczeniu skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i jego skutkach.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu realizuje pomoc w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Odpłatność za usługi ustalana jest na podstawie Uchwały Nr XLIX/352/2014 Rady Gminy Wodzisław z dnia 24 października 2014 r. Koszt 1 godziny usług w 2018 r. ustalono na 16,53 zł.

**Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny**

Helena Kwapiś

Z informacji Kierownika OPS wynika, że w 2018 r. wsparciem w formie usług opiekuńczych objęto 7 osób. Usługi świadczone są przez 3 opiekunki zatrudnione na umowę zlecenie.

Podczas kontroli sprawdzono następujące akta:

OPS.UO.5122.000003.2018; OPS.8225.Ruo.000005.2018; OPS.8225.Ruo.000009.2018;
OPS.8225.Ruo.000008.2018; OPS.8225.Ruo.000002.2018; OPS.8225.Ruo.000007.2018;
OPS.8225.Ruo.000003.2018.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc przyznawana była w oparciu o aktualne przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przywołano również Uchwałę Rady Gminy dotyczącą usług opiekuńczych i Zarządzenie Nr 27/2018 Wójta Gminy z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie ustalenia kosztu 1 godziny usług opiekuńczych świadczonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu.

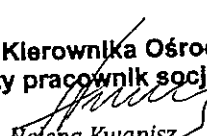
W postanowieniu decyzji określono: na jaki okres przyznano pomoc, ilość dni i godzin usług, pełny koszt usług za 1 godzinę, procentową odpłatność, kto będzie wykonawcą usługi oraz o sposób i termin wnoszenia opłat. Brak informacji o zakresie przyznanych usług opiekuńczych.

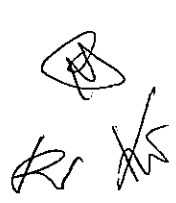
Stwierdzono, że w 4 przypadkach pomoc została przyznana od daty wcześniejszej niż data wydania decyzji administracyjnej.

Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informując o tym stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

W pouczeniu skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

W 3 przypadkach (OPS.8225.Ruo.000003.2018, OPS.8225.Ruo.000005.2018, OPS.8225.Ruo.000008.2018) stwierdzono, że decyzje administracyjne oraz plany pomocy w rodzinnych wywiadach środowiskowych zostały podpisane przez Panią Bożenę Szczypiór, Wójta Gminy Wodzisław, co jest niezgodne z art. 110 ust. 1 i 7 ustawy o pomocy społecznej.

Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny

Helena Kwapisz

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej). Ośrodek zatrudnia na umowę zlecenie psychologa i pedagoga, którzy posiadają odpowiednie wykształcenie i staż pracy. W badanym okresie z tej formy pomocy skorzystało 1 dziecko. Zarządzenie Kierownika OPS określa kwotę odpłatności za 1 godzinę usług – w 2018 r. koszt wynosi 42,50 zł.

Sprawdzono następujące decyzje:

OPS.8225.Ruos.000001.2018; OPS.8225.Ruos.000002.2018.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc przyznawana była w oparciu o aktualne przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także Zarządzenie Nr 1/2017 p.o. Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu w sprawie ustalenia ceny 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W postanowieniu decyzji określono: na jaki okres przyznano pomoc, ilość godzin usług, koszt usługi za 1 godzinę, zakres usług, kto będzie wykonawcą usługi oraz sposób i termin wnoszenia opłat.

Stwierdzono, że OPS przyznał pomoc przed datą wydania decyzji administracyjnych.

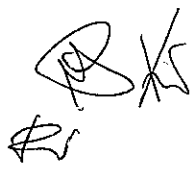
Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej oraz informując o tym stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

Stwierdzono, że decyzje administracyjne oraz plan pomocy w rodzinnym wywiadzie środowiskowym zostały podpisane przez Panią Bożenę Szczypiór, Wójta Gminy Wodzisław, co jest niezgodne z art. 110 ust. 1 i 7 ustawy o pomocy społecznej.

Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny

Helena Kwapiś

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. Na dzień kontroli w dps przebywało 8 mieszkańców gminy Wodzisław, w 2018 r. nie kierowano nowych osób.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest przede wszystkim w wywiadach środowiskowych oraz notatkach służbowych. W 2018 roku Ośrodek objął pracą socjalną 195 rodzin proponując różnego rodzaju pomoc, usługi i poradnictwo w zależności od problemów z jakimi się zmagano. W Ośrodku praca socjalna organizowana jest w 4 rejonach opiekuńczych. Najczęściej stosowane formy pracy socjalnej:

- rozmowy wspierające i motywujące do poszukiwania pracy zawodowej, uzyskania nowych kwalifikacji, kontrolowania stanu zdrowia, itp.,
- udzielanie informacji o działaniach aktywizujących kierowanych do osób w trudnej sytuacji życiowej, podejmowanych przez inne organizacje,
- informowanie o przysługujących uprawnieniach ,
- pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności,
- współpraca z innymi instytucjami i organizacjami - Policja, PUP, PCPR, sąd, szkoły, parafie, ZUS, KRUS (współpraca polega na wymianie informacji na temat aktualnej sytuacji klientów pomocy społecznej oraz podejmowaniu wspólnych działań),
- współpraca z Sołtysami i Radnymi,
- organizacja poradnictwa specjalistycznego,
- pomoc w załatwieniu odzieży, opału i żywności,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń (emerytalno-rentowych, rodzinnych, alimentów itp.),
- pomoc w zorganizowaniu dzieciom letniego wypoczynku,
- w uzasadnionych przypadkach pracownicy pomagają umówić wizyty lekarskiej dla klientów w ich miejscu zamieszkania oraz w specjalistycznych przychodniach poza terenem gminy,

**Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny**

Helena Kwapisz

- uczestnictwo w sprawach sądowych dotyczących klientów Ośrodka w charakterze świadka,
- kierowanie wniosków do GKRPA o zastosowanie leczenia wobec osób uzależnionych,
- kierowanie wniosków do sądu o zbadanie sytuacji opiekuńczej dzieci w sytuacji podejrzenia zaniedbywania lub przemocy w rodzinie,
- kierowanie wniosków do szkół o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną dzieci z rodzin, gdzie występują problemy zaniedbania lub przemocy.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w kontrolowanym okresie zawarto 14 kontraktów socjalnych.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W Statucie Ośrodka znajdują się obecnie nieaktualne publikatory aktów prawnych, na podstawie których działa Ośrodek – które należy uaktualnić w momencie uchwalania nowego tekstu Statutu. Ponadto w § 4 pkt 2 ppkt 7) Statutu przytoczono niewłaściwą podstawę prawną realizowanego zadania – jest: „na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia”, a powinno być: „na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych”. Nie wnosi się zastrzeżeń do Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność – 4 pracowników socjalnych oraz asystent rodziny zajmują jedno pomieszczenie.

Kierownik i pracownicy socjalni oraz osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, w Ośrodku zatrudnionych jest 4 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy, a na jednego pracownika przypada 1 773 mieszkańców.

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego, usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się

Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny
[Podpis]
 Héléna Kwapisz

dokumenty niezbędne do wydania decyzji administracyjnych m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Skontrolowane formy pomocy przyznawano na podstawie ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także odpowiednich uchwał Rady Gminy dotyczących programu dożywiania oraz usług opiekuńczych. W decyzjach powoływano się na upoważnienie Wójta dla Kierownika lub pracownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Akty prawne posiadały aktualne publikatory.

W podstawie prawnej decyzji na świadczenia pieniężne oraz posiłek z Programu dożywiania Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020 została przywołana z nieaktualnym publikatorem.

Decyzjom, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., w postanowieniu i uzasadnieniu informowano osoby zainteresowane o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

Postanowienia decyzji przyznających zasiłki okresowe, posiłek, zasiłki celowe z Programu dożywiania, zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe zawierały właściwe informacje dotyczące udzielanej pomocy, jak: powód lub cel wsparcia, czas, na jaki przyznano świadczenie, wysokość świadczenia, sposób i termin realizacji pomocy, koszt jednostkowy i rodzaj posiłku.

W postanowieniu decyzji administracyjnych na usługi opiekuńcze brak informacji o zakresie przyznanych usług.

W 4 decyzjach przyznających usługi opiekuńcze oraz w 2 decyzjach na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi pomoc została przyznana od daty wcześniejszej niż data wydania decyzji administracyjnych.

**Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny**

Helena Kwapisz

W 5 przypadkach: OPS.8225.Ruo.000003.2018, OPS.8225.Ruo.000005.2018, OPS.8225.Ruo.000008.2018, OPS.8225.Ruos.000001.2018, OPS.8225.Ruos.000002.2018 stwierdzono, że decyzje administracyjne oraz plany pomocy w rodzinnych wywiadach środowiskowych zostały podpisane przez Panią Bożenę Szczypiór, Wójta Gminy Wodzisław, co jest niezgodne z art. 110 ust. 1 i 7 ustawy o pomocy społecznej.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

Za prawidłowe należy uznać to, że w decyzjach przyznających zasiłki stałe wydanych w 2018 r. informację o odprowadzaniu składki zdrowotnej umieszczono pod podpisem osoby wydającej decyzję, a nie w postanowieniu decyzji.

Pozytywnym jest, że we wszystkich szkołach na terenie gminy dzieci i młodzież otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W badanym okresie pracownicy socjalni w sposób bardzo dobry wykorzystywali kontrakt socjalny w pracy socjalnej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki

**Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny**

Helena Kwapiś
Helena Kwapiś

podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Barbara Nowak
2. Magdalena Pracon
3. Katarzyna Wach

Ze strony kontrolowanej:

Kielce, dnia 15 listopada 2018 r.

Data i podpis

Zapoznałam się z treścią protokołu

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Bogumiła Witek

ZASTĘPCA DYREKTORA

WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

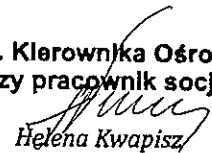
ŚWIĘTOKRZYSKI

URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia

al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Z up. Kierownika Ośrodka
Starszy pracownik socjalny

Helena Kwapisz

Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Krakowska 6, 28-330 Wodzisław

tel. 41-380-61-17

NIP: 65620-50-466, Regon 292367174